

ГАЛАВА СЯМ'І

НЯРЭДКА ад дарослых можна пачуць пра пэўны інфанталізм маладога пакалення, пра іх непрактычнасць, непадрахтанасць да жыцця. І мне не раз у асяродку равеснікаў даводзілася ўздыхаць: «Мы іх цяпер да трыццаці гадоў няньчым». Ёсць праблема. Цяпер яны пазней пачынаюць усведамляць неабходнасць таго, што трэба браць на сябе адказнасць за ўчынкi, здароўе, матэрыяльны дабрабыт. На тое ёсць шэраг прычын. Тут — не пра іх.

Не так даўно ў камандзіроўцы давялося пазнаёміцца з дзяўчынай, якая здольная перавярнуць уяўленне пра сучасную моладзь. Вользе 22 гады, а ў 19 яна стала галавой сям'і, узваліла на сябе клопат не толькі пра меншых братоў, але і пра будоўлю, добраўпарадкаванне, абсталяванне дома. Дзевятнаццаць гадоў, паводле цяперашніх мерак, — дзіця горкае, а тут такі груз адказнасці і праблем, такая цяжкая штодзённая работа!

Як яна цяпер разважае, у яе не было выбару. Закон палічыў яе дарослай — яна адпавядала. У яе не было часу на роздум. Яе дзяцінства, бесклапотнае юнацтва, дзявочыя забаўкі — разам вынеслі наклады восенню 2020 года.

...У вёсцы жыла шматдзетная сям'я. Муж з жонкай заўсёды былі добрымі працаўнікамі, гадавалі пяцых дзяцей. Бацьку сямейства цанілі ў гаспадарцы як умелага механізатара. У сезон ён сядзеў на камбайн, прыносіў у сям'ю добрыя грошы, каб жонка адчувала сябе камфортна нават у дэкрэтным водпуску. Яна і была з меншым сынам у дэкрэце. Жыла сям'я ў так званым прэзідэнцкім доме, які атрымала яшчэ з нараджэннем

першынца. За год-два да пазначаных падзей муж з жонкай вырашылі ўзяць крэдыт і правесці рэканструкцыю, чытай, поўную перабудову, каб дом стаў прасторным і зручным для вялікай сям'і. Для іх, бацькоў пяці дзяцей, крэдыт — справа вельмі выгадная, яго пагашае дзяржава.

Адным словам, крэдыт быў аформлены, работа пакрысе распачыналася. У ходзе рэканструкцыі, як вядома, нешта зносіцца, нешта разбураецца...

Такім быў іх дом вясной 20-га, калі раптоўна памірае гаспадар ва ўзросце 42 гадоў...

Для жонкі гэта стала ўдарам у прамым і пераносным сэнсе. Яна літаральна звалілася, некалькі месяцаў з балніцы не выходзіла, да ўсяго падхапіла ковід і не справілася. Воліну маму пахавалі ў кастрычніку, ёй было толькі сорок.

Вось тады Вольга і стала дарослай. Яна працавала на той час бухгалтарам у канторы гаспадаркі. Найперш дзяўчына аформіла апякунства на трох малодшых братоў. Чацвёрты, старэйшы за яе на год, ужо працаваў дальнабойшчыкам. Адразу на яе плечы звалілася аграмадныя клопаты гаспадыні: кожны дзень прыгатаваць сняданак, абед, вячэру, прыбраць, памыць бялізну, адправіць у школу, садок — яе зразумее хіба шматдзетная маці-адзіночка. Клопатаў хапала з галавой, увечары ледзьве да ложка даходзіла. А яшчэ трэба было нешта рабіць з домам. Пачаліся блуканні па пакутах з пераафармленнем крэдыту, давялося ўзяць яшчэ адзін. Прынамсі, з гэтым ёй дапамагалі. Але ж хто будаваўся, ведае, што такое будоўля наогул, часам нават банальны

рамонт вымагае вялікіх арганізацыйных, фізічных ды іншых намаганняў гаспадароў. А тут з'яўнае дзяўчо!

«А што мне заставалася?» — задае рытарычнае пытанне Вольга. Усяму навучылася: што не ведала, у людзей пытала. Адным словам, сёння іх вялікі дом амаль поўнасю даведзены да ладу, застаецца толькі добраўпарадкаванне дваровай тэрыторыі. Вялікая прыгожая кухня ў светлых адценнях — цяпер яе галоўны пакой. Летась Вольга выйшла замуж, цяпер чакае дзіця. Муж на рабоце, а ёй трэба паспець прыгатаваць сняданак-вячэру, выправіць-сустрэць малых — адным словам, на ёй усе клопаты шматдзетнай маці. Старэйшы з тых, хто пад апекай, вучыцца ў каледжы ў Пінску. Кожныя выхадныя ён прыязджае дадому, брату трэба нагатаваць з сабой ежы на тыдзень — яна ўсё робіць так, як рабіла мама.

— Спачатку было крыху страшна, думала, ці спраўлюся. Але ж да ўсяго прывыкаеш, уцягваешся, — разважае Вольга. — Вось і цяпер у маім становішчы нялёгка: хата вялікая, прыбіраць шмат, гатаваць кожны дзень нямала. Але ж адпачну крыху і зноў паціху бяруся за работу.

...Не так даўно на адным з сайтаў вокам зачাপілася за інфармацыю пра ўрок у вясковай школе ў рамках праекта «Школа актыўнага грамадзяніна». Дзеці разважалі пра тое, кім можа ганарыцца краіна. Вучні называлі спартсменаў, артыстаў, пісьменнікаў, палітыкаў, знакамітых працаўнікоў. Усё правільна. Каб давялося прысутнічаць на тым уроку, я ім пра Вольгу расказала б. Бывае, што прыклад можна знайсці і ў сваім асяродку, амаль сярод равеснікаў.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

СЁННЯ

Месяц

Першая квадра 27 мая. Месяц у сузор'і Шаляў.

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	4.46	21.29	16.43
Віцебск —	4.28	21.27	16.59
Магілёў —	4.36	21.20	16.44
Гомель —	4.41	21.07	16.26
Гродна —	5.03	21.43	16.40
Брэст —	5.12	21.35	16.23

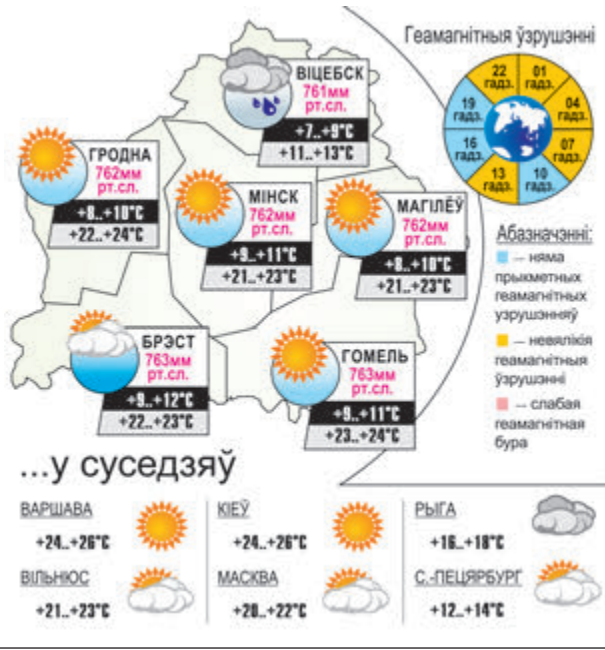
Імяніны

Пр. Аляксандры, Файны, Хрысціны, Юліі, Андрэя, Багдана, Давыда, Дзяніса, Паўла, Пятра. К. Ангеліны, Камілы, Марыі, Лявона, Фелікса.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

Жанчына кажа прыгожай суседцы па дачы:

— Ты не магла б надзець той смелы купальнік і пазагараць на сваім участку?

— Няма праблем. А навошта?

— Хачу, каб муж усё ж та кі заняўся папраўкай плоту.

Едзе чукча ў таксі. Даяджаюць да месца, таксіст: — 3 вас 50 рублёў.

Чукча дае 25.

Кіроўца:

— Чаму 25?

Чукча:

— А вы хіба не ехалі?

У медінстытуце прафесар гаворыць першакурснікам:

— Паважаныя студэнты, сёння мы практычна пазнаёмімся з вашай будучыняй: усе — у мор!

Даты

Падзеі

Людзі

31 МАЯ

1924 год — нарадзіўся Павел Якаўлевіч Пятроўскі, беларускі вучоны ў галіне геабатанікі, кандыдат сельскагаспадарчых навук. З 1962-га працаваў у Інстытуце эксперыментальнай батанікі АН Беларусі, у 1969—1984 гг. — вучоны сакратар Цэнтральнага батанічнага саду АН Беларусі. Аўтар навуковых работ па лясной геабатаніцы і інтрадукцыі раслін. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі (1972).

1966 год — нарадзіўся Аляксандр Леанідавіч Барысенка, беларускі спартсмен і трэнер (сучаснае пяціборства), майстар спорту СССР, майстар спорту СССР міжнароднага класа, майстар спорту Беларусі. Чэмпіён свету ў камандным заліку, бронзавы прызёр у камандным заліку. Пераможца этапу Кубка свету. Пераможца і прызёр чэмпіянатаў Беларусі.

1996 год — паблізу вёскі Антонава Пухавіцкага раёна ўстаноўлены спецыяльны геадэзічны знак, які сведчыць аб тым, што тут знаходзіцца геаграфічны цэнтр Рэспублікі Беларусь.

2001 год — у Мінску 31 мая — 1 чэрвеня адбылося першае пасяджэнне Міждзяржаўнага савета Еўразійскай эканамічнай супольнасці (ЕўразЭС).

2008 год — у Бабруйску Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ўзяў удзел у цырымоніі адкрыцця спартыўнага комплексу «Бабруйск-Арэна». Лядовы палац прызначаны як для пра-

1223 год — адбылася гістарычная бітва рускіх воінаў з татарамі на рацэ Калка.

1773 год — нарадзіўся Людвіг Іаган Цік, нямецкі паэт, пісьменнік, драматург, перакладчык.

1908 год — нарадзіўся Ян Барысавіч Фрыд (Фрыдман), расійскі кінарэжысёр. Паставіў музычныя фільмы «Дванаццатая ноч», «Сабака на сене», «Дон Сезар дэ Базан» і іншыя.

1933 год — нарадзіўся Георгій Іванавіч Буркоў, расійскі акцёр тэатра і кіно, заслужаны артыст Расіі. Вострахарактарны камедыйны акцёр; выступаў і ў драматычных ролях. Здымаўся ў фільмах «Печкі-лавачкі», «Каліна чырвоная», «Яны ваявалі за Радзіму», «Падранкі» і іншых.

1973 год — нарадзілася Наташа Каралёва (сапр. Наталля Уладзіміраўна Парывай), расійская эстрадная спявачка ўкраінскага паходжання, заслужаная артыстка Расіі.

АЛЬБЕР КАМЮ: «Імкненне заўжды мець рацыю — прыкмета вульгарнага розуму».